

LANDELIJK EXPERTISE CENTRUM

EER
GERELATEERD
GEWELD

TERUGBLIK

Jaarverslag van het Landelijk Expertise
Centrum Eer Gerelateerd Geweld

OP 2022

voorwoord

Hierbij bied ik U het jaarverslag aan van het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld (LEC EGG). Conform de traditie, bestaat ook dit jaar het jaarverslag uit twee delen. In het eerste deel wordt aandacht besteed aan de verschillende activiteiten die door het LEC EGG in 2022 zijn ontplooid. In het tweede deel staan de cijfers centraal: hoeveel zaken heeft het centrum binnengekregen en wat is kenmerkend voor die casuïstiek en aanpak?

De cijfers laten zien dat de eerproblematiek onverminderd actueel blijft. Cijfers van de politie dienen echter met de nodige nuances te worden betracht: de politie krijgt immers niet alles in beeld. Binnen de politie worden niet alle zaken waarbij een eermotief vermoed wordt, aan het LEC EGG voorgelegd. Binnen ons korps heeft het LEC EGG al in haar beginjaren een eenduidige registratiewijze van zaken waarbij een eermotief vermoed wordt, ontwikkeld en uitgerold. Vele jaren leverden alle eenheden (en voorheen regionale korpsen) hun registratie van die zaken aan. Daaruit bleek hoeveel zaken met een vermoeden van een eermotief lokaal in beeld waren gekomen zonder tussenkomst van het LEC EGG. Door de capacitaire problemen waren de meeste eenheden echter genoodzaakt met die registratie te stoppen.

Om de eenheden te ontlasten werd de checklist geïntegreerd in het reguliere informatie- en werksysteem van de politie. Het LEC EGG verzorgt dan aansluitend de registratie. Deze vereenvoudiging is ook bedoeld om het gebruik van de checklist te stimuleren. Zodra de politie weer op de gewenste sterkte is, zal met name het deugdelijk registreren binnen de lokale aanpak weer als vanouds moeten worden opgepakt. Verleden jaar zijn er naast de 594 zaken die aan het LEC EGG zijn voorgelegd, ook nog 88 zaken geregistreerd die volgens de methode LEC EGG in de eenheden (grotendeels) zelfstandig zijn behandeld. In de komende tijd gaat het LEC EGG bezien of we beter in beeld kunnen krijgen wat er buiten het zicht van het LEC EGG op lokaal niveau aan eerproblematiek door de politie gezien wordt. In dit jaarverslag houden wij de vertrouwde werkwijze aan en rapporteren wij alleen over de zaken die aan het LEC EGG zijn voorgelegd.

Ten aanzien van de cijfers wil ik nog een nuance meegeven. Hoewel de laatste jaren in ons land het aantal moorden en doodslagen is afgenomen, werden verleden jaar aan het LEC EGG maar liefst zeven zaken voorgelegd, waarbij in totaal acht doden te betreuren vielen. Maar bij drie van die zaken, waarbij vier

dodelijke slachtoffers te betreuren waren, werd niet om het vermoeden van een eermotief een beroep gedaan op het LEC EGG. De ervaring heeft geleerd, dat op het LEC EGG ook een beroep wordt gedaan als er vragen zijn over de culturele context en eventueel met tussenkomst van het LEC EGG een beroep moet worden gedaan op een externe deskundige. Ook wordt het LEC EGG geraadpleegd vanwege haar netwerk in dikwijls gesloten gemeenschappen.

Zoals gezegd zullen we komend jaar nog eens kritisch naar registratiewijzen kijken. De manier van registreren bij de politie kan nu eenmaal niet los worden gezien van de context waarin gewerkt wordt. Op verzoek van portefeuillehouder Zorg en Veiligheid, Martin Sitalsing, heeft het LEC EGG input geleverd voor een verder te ontwikkelen informatiesysteem voor het monitoren van personen en groepen. De verdere ontwikkeling van de politieke informatiehuishouding en architectuur is uiteraard ook van invloed op de mogelijkheden en beperkingen van het LEC EGG om een bijdrage te kunnen leveren aan een dergelijke registratie van zaken waarbij rekening gehouden wordt met een eermotief.

Goed nieuws was dat in het afgelopen jaar het LEC EGG meer fysiek op locatie aan bezoeken, onderwijs en voorlichting kon doen. In de voorgaande jaren was dat lastiger vanwege de maatregelen tegen de verbreiding van Covid-19. Aan de onderwijs- en voorlichtende taak is een extra impuls gegeven door het verschijnen van een nieuw lesboek. In *Verliefd, verloofd, getrouwd, gescheiden* wordt voor niet-juridische geschoolde professionals binnen en buiten de politie uit de doeken gedaan welke aspecten op het gebied van mensenrechten, familie- en strafrecht een belangrijke rol spelen bij het aangaan en verbreken van relaties binnen families waarin eer een belangrijke rol speelt. Wij waren verheugd dat de minister van Justitie en Veiligheid, Dilan Yeşilgöz-Zegerius, bereid was een voorwoord voor dit boek te schrijven. De minister heeft verleden jaar ook een werkbezoek aan het LEC EGG gebracht. Dit deed zij op eigen initiatief en verzoek. Zij is al vele jaren oprecht geïnteresseerd en betrokken bij het fenomeen EGG. En dat zij dit nu dan ook als minister liet blijken veroorzaakte bij ons allemaal gevoelens van trots, erkenning en waardering. De onderlinge samenwerking en lijnen zijn bijzonder goed te noemen en dat is zeer motiverend.

Motivatie is voor mij persoonlijk nooit een probleem geweest. Inmiddels werk ik bijna een halve eeuw bij de politie en een groot deel van die tijd ben ik bezig geweest met ontwikkelingen in een bonte samenleving. Ik kan na zoveel jaren alleen maar zeggen dat ik mij een wereldburger voel en dat gevoel wordt versterkt door het werk aan en implementeren van de werkwijze van het LEC EGG voor het (h)erkennen en aanpakken van eorzaken waarin geweld dreigt

of speelt. Alleen door systematiek kan kwaliteit geleverd worden en willekeur worden voorkomen. Systematiek is juist essentieel om tot maatwerk te komen. Want 'gemiddelde mensen' bestaan nu eenmaal niet. Met stereotype beeldvorming kunnen we niets betekenen voor mensen in nood, ongeacht hun achtergrond. Simpel gezegd: de politie wordt gevraagd bij de begrafenis en veelal niet bij de bruiloft. Beroepsdeformatie ligt dan op de loer. De actuele koers van ons korps maakt mij wat betreft het optimaliseren van het bereiken van een inclusief korps trots. Ik kan hierover eerlijk zijn. Zonder migratie was mijn gezin en naaste familie er niet zoals het nu het geval is en zou mijn dochter 30 jaar geleden al op 8 jarige leeftijd zijn overleden. Zij werd gered door het ingrijpen van een Joodse arts in Parijs en voor de operaties werd er in onze woonplaats door de plaatselijke kerkgemeente en in mijn standplaats door de verschillende islamitische gemeenschappen voor haar gebeden. Beter en mooier kan ik het niet verwoorden. Kijk dus naar de zaken die je verbindt en vergroot verschillen niet uit. Ik bedoel dat uiteraard voor alle groepen, want het behandelen van eer gerelateerde zaken leert ook dat er veel door alles en iedereen wordt gediscrimineerd.

Inmiddels is door de minister en onze korpschef gesproken over de definitieve plek van het LEC EGG binnen ons korps. Kijkend naar de meest actuele ontwikkelingen ligt de landelijke eenheid daarbij het meest voor de hand. In afwachting van de actuele reorganisatie van de landelijke eenheid volgt dan uiteindelijk ook de transitie van het LEC EGG. Gelet op het feit dat het LEC EGG al twee decennia met relatief beperkte middelen van essentiële betekenis is voor de ondersteuning van collega's binnen en buiten de politie bij de aanpak van niet alleen complexe maar ook zeer ingrijpende zaken, is een stevige positie binnen de Nederlandse politie niet meer dan logisch.

Willem Timmer
Commissaris van Politie
Hoofd LEC EGG

Inhoudsopgave

Eer in woorden	7
1 De taken van het LEC EGG in 2022	7
1.1 Het takenpakket	7
1.2 Operationele advisering en ondersteuning	8
1.3 Wetenschappelijk onderzoek	9
1.4 Ondersteuning beleid (rijks)overheid	10
1.5 Onderwijs en voorlichting	11
1.6 Netwerken	12
Eer in cijfers	15
2 Mogelijke eorzaken bij het LEC EGG in 2022	15
2.1 Procesinformatie	15
2.2 Casusinformatie	21
Summary	27
Résumé	31
Colofon	34

Eer in woorden

1 De taken van het LEC EGG in 2022

In dit hoofdstuk wordt in de eerste paragraaf een beschrijving gegeven van de verschillende taken van het LEC EGG. In de daarop volgende paragrafen volgt een korte schets van de activiteiten die op dat specifieke taakveld de afgelopen jaren door het LEC EGG zijn ontplooid.

1.1 Het takenpakket

Het takenpakket van het LEC EGG richt zich op de behandeling van complexe eegerelateerde geweldszaken. Om dit op een adequate manier te kunnen doen, zijn in de loop der jaren vijf taakvelden benoemd:

- **Operationele advisering en ondersteuning**
- **Wetenschappelijk onderzoek**
- **Ondersteuning beleid (rijks)overheid**
- **Onderwijs en voorlichting**
- **Netwerken**

Hierna wordt beschreven welke concrete activiteiten door het LEC EGG op deze velden in 2022 zijn verzorgd.

1.2 Operationele advisering en ondersteuning

Vragen om advies en ondersteuning

Medewerkers en leiding van het LEC EGG zijn zeven dagen per week en 24 uur per dag bereikbaar voor regionale eenheden, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) en de gespecialiseerde instellingen van de (vrouwen) opvang. In 2022 kwamen bij het LEC EGG 594 zaken binnen. Daarbij vielen in acht zaken zeven slachtoffers van moord en/of doodslag te betreuren. Drie van die zaken werden echter aan het LEC EGG voorgelegd omdat er in het algemeen vragen waren over culturele aspecten en niet specifiek over eengerelateerd geweld. In het tweede deel van dit rapport wordt aan de hand van cijfers iets meer verteld over deze bij het LEC EGG binnengekomen zaken. Net als in voorgaande jaren wordt het LEC EGG niet alleen om operationele adviezen en ondersteuning gevraagd met betrekking tot eengerelateerd geweld. Regelmatig komen er vragen uit de eenheden en van partners zoals IND over andere operationele thema's, waarbij een relatie wordt gezien met onderwerpen die spelen in de multi-etnische samenleving.

Reacties door het LEC EGG

Op een hulpvraag kan het LEC EGG op verschillende manieren reageren. In 2022 bestond de advisering en ondersteuning van het LEC EGG niet alleen uit analyses en aanbevelingen voor de aanpak van zaken waarbij één van de te toetsen scenario's de vraag is of (dreigend) geweld ingegeven is door een geschonden eergevoel. Ook werd er wederom bij complexe en uitgebreide opsporingsonderzoeken door materiedeskundigen van het LEC EGG aandacht besteed aan algemene en of bijzondere achtergronden van eezaken en of werd operationeel geadviseerd ten aanzien van de te voeren onderzoeksstrategie en -tactiek.

Om in de dagelijkse praktijk een voortvarende behandeling van eengerelateerd geweld door de politie te kunnen continueren, neemt het LEC EGG buiten kantooruren – waarin veel zaken binnenkomen – voor bijna alle eenheden het piket over. Dat doet het LEC EGG ook voor partners zoals het LKHA. Er komen ook veel vragen over casuïstiek van Veilig Thuis, de IND en de Raad voor Kinderbescherming bij het LEC EGG terecht. Over culturele achtergronden stelt ook de Landelijke Deskundigheidsmakelaar (LDM) van de Landelijke Eenheid periodiek vragen.

1.3 Wetenschappelijk onderzoek

Publicaties

Het LEC EGG verricht onderzoek naar achtergronden van casuïstiek en naar methoden en technieken voor de politieke aanpak van eezaken. Dit onderzoek heeft in 2022 onder meer geleid tot publicaties in de volgende bladen: *Burgemeester*, *Cahiers Politiestudies*, het *Tijdschrift voor Criminologie* en het *Tijdschrift voor Religie, Recht en Beleid*. Hierbij ging het onder meer

over de organisatie van de aanpak van huiselijk en eengerelateerd geweld in Nederland. Ook werd aandacht besteed aan eengerelateerd geweld onder mensen van Syrische komaf in Nederland. Dit laatste onderwerp heeft ook tot veel media-aandacht geleid. Verder is een hoofdstuk over eengerelateerd geweld vervaardigd voor het onder redactie van Terpstra, Salet en Fyfe verschenen boek *The Abstract Police. Critical reflections on contemporary change in police organisations*.

Daarnaast is in opdracht van het LEC EGG het lesboek *Verliefd, verloofd, getrouwd, gescheiden. Familie-eer en het recht bij het starten en verbreken van relaties* vervaardigd. De Minister van Justitie en Veiligheid schreef het voorwoord.

Andere activiteiten

Ook in 2022 zijn door het LEC EGG – vaak online – aan verschillende hogescholen en universiteiten een aantal gastlezingen verzorgd, onder andere bij Avans Hogeschool, de Politieacademie, de Open Universiteit en de Universiteit van Leiden. Telkens ging het om het herkennen en de verdere aanpak van eengerelateerd geweld. Tevens is medewerking verleend aan onderzoek naar de betrokkenheid van mensen met een Syrische achtergrond bij de eerproblematiek, voors en tegens van strafbaarstelling van psychisch geweld en de aanpak van vrouwenbesnijdenis.

1.4 Ondersteuning beleid (rijks)overheid

Eer en andere problemen

In 2022 benaderden verschillende overheidsinstellingen – denk in dit verband onder meer aan het ministerie van Justitie en Veiligheid en aan dat van Volksgezondheid, Welzijn en Sport – het LEC EGG met vragen. In 2022 werden wederom – onder andere in de Tweede Kamer - vragen gesteld over de aanpak van de besnijdenis van meisjes en vrouwen. Ook is het LEC EGG net als in voorgaande jaren geraadpleegd over zelfbeschikking en mensenrechten onder andere in relatie tot internationale verdragen zoals het Verdrag van Istanbul, de mogelijkheden om huwelijksdwang te voorkomen en te bestrijden, mogelijkheden en beperkingen van een eventuele aparte strafbaarstelling van psychisch geweld.

Regels en instructies

Een ander telkens terugkerend onderwerp is de rol van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens in bestaande samenwerkingsverbanden bij de aanpak van eergelateerd geweld. Bij het Openbaar Ministerie heeft het LEC EGG in nauwe samenwerking met de staf korpsleiding de bestaande en verplichte werkwijze van de politie in eierzaken opnieuw onder de aandacht gebracht. Dit was nodig omdat anders bij de generieke Aanwijzing huiselijk geweld en kindermishandeling de specifieke kenmerken van eierzaken onvoldoende zouden zijn belicht. In het afgelopen jaar werd de nieuwe Aanwijzing huiselijk geweld en kindermishandeling van kracht. Het LEC EGG heeft veel moeite gedaan om deze bij partners onder de aandacht te brengen en de relatie met de (politiële) aanpak van eergelateerd geweld goed over het voetlicht te brengen. Op dit gebied is ook veel contact geweest met het LKHA en de IND ten gunste van de onderlinge samenwerking.

In 2022 is het LEC EGG verder betrokken geweest bij de aanpassing van de instructie waarmee slachtoffers van eergelateerd geweld gebruik kunnen maken van een noodbed in de opvang. Een belangrijke verandering is dat nu ook Veilig Thuis in deze instructie is opgenomen. Veilig Thuis is het eerste aanspreekpunt voor de lokale eenheid met betrekking tot het zoeken van een opvangplek voor slachtoffers. Het LEC EGG beoordeelt of er mogelijk sprake is van (een dreiging met) eergelateerd geweld.

Werkbezoek van de Minister van Justitie en Veiligheid

In 2022 vereerde de Minister van Justitie en Veiligheid, Yeşilgöz-Zegerius, het LEC EGG met een werkbezoek. Onderwerp van gesprek was de voortdurende actualiteit van eergelateerd geweld en de derhalve noodzakelijke (politie) aandacht voor dit thema.

1.5 Onderwijs en voorlichting

(Politie)onderwijs –en voorlichting

Met het oog op de maatregelen tegen Covid-19 heeft het LEC EGG in 2021 getracht om met name online in onderwijs en voorlichting te investeren. Zo zijn er onder andere webinars verzorgd. In 2022 konden gelukkig weer veel activiteiten fysiek plaats vinden. Zo heeft het LEC EGG onder meer presentaties verzorgd bij Europol, de Landelijke Eenheid en de eenheden Den Haag, Rotterdam, Oost-Brabant, Oost-Nederland, Zeeland-West-Brabant en Midden-Nederland.

Verder zijn presentaties verzorgd bij het LKHA, bij diverse Veilig Thuis-organisaties, op landelijke dagen van het Openbaar Ministerie en de IND. Tevens is bij verschillende regionale parketten, de Koninklijke Marechaussee, bij lokale partners in de veiligheidszorg in Nijmegen, aan de Politieacademie (PA) en bij enkele ngo's onderwijs en voorlichting verzorgd. In samenwerking met de PA is ook een podcast over eergelateerd geweld gemaakt. Tevens is medewerking verleend aan een landelijk congres en voorlichtingscampagne

over vrouwelijke genitale verminking. Er is ook medewerking geleverd aan een voorlichtingscampagne over huwelijksdwang en achterlating. Op uitnodiging van een lokale krant is nogmaals medewerking verleend aan de vervaardiging van een podcast over de achtergronden en actualiteit van eengerelateerd geweld.

Ten behoeve van kennisoverdracht binnen de Nederlandse politie verzorgt het LEC EGG verder de redactie van alleen intern te benaderen sites over eengerelateerd geweld binnen de politie: Kopol, Agora en Blue Portal. Via deze sites kunnen politiemensen in opleiding en in actieve dienst voortdurend bij voor hen relevante informatie, ook op hun diensttelefoon. Geïnteresseerde professionals van buiten de politie – bijvoorbeeld studenten – kunnen terecht op de volgende site: <https://www.politie.nl/onderwerpen/eengerelateerd-geweld-voor-professionals.html>

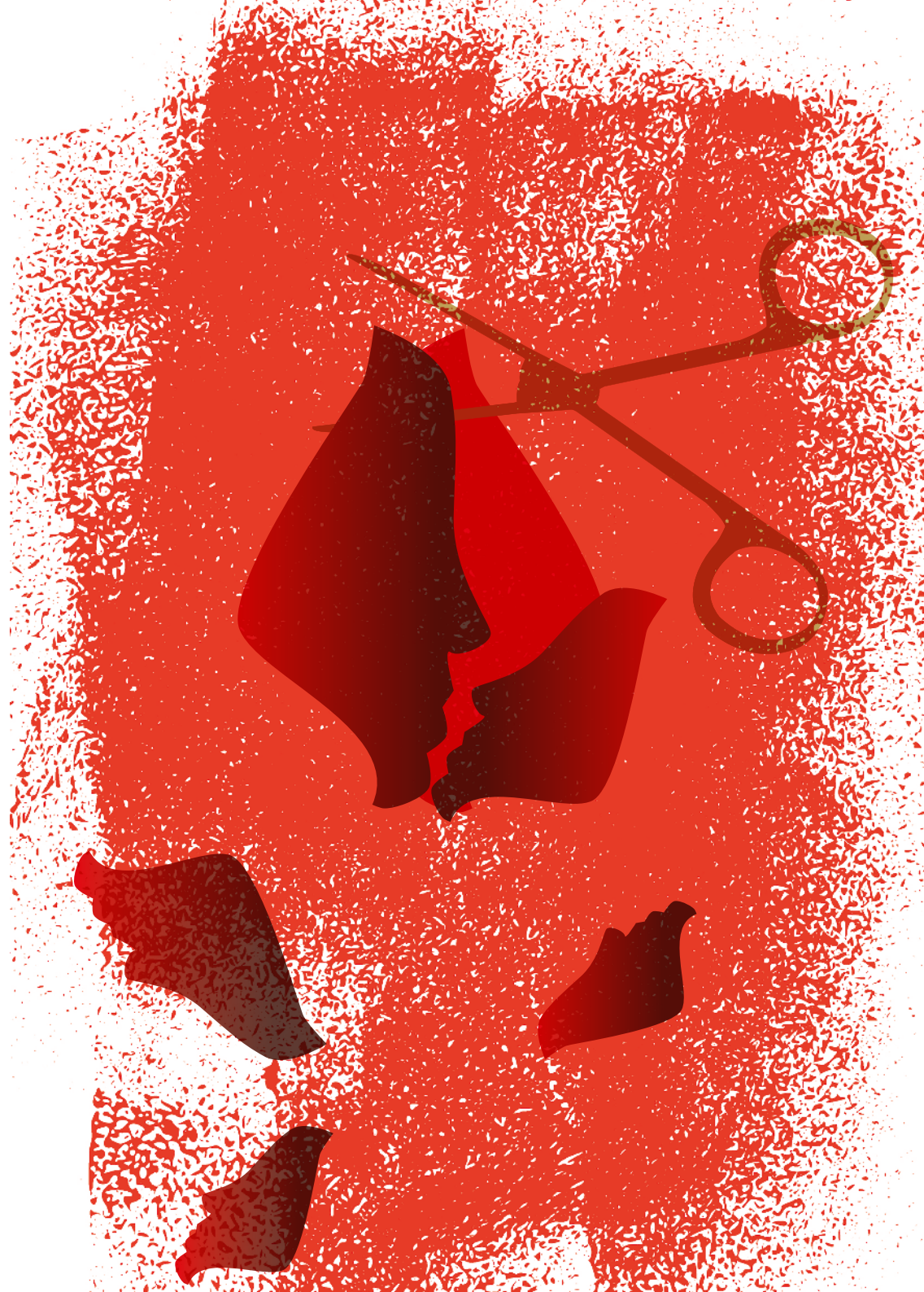
Daarnaast heeft het LEC EGG advies uitgebracht over voorlichtingsmateriaal van partners over bijvoorbeeld huwelijksdwang, huwelijkse gevangenschap en achterlating. Er is ook medewerking verleend aan de ontwikkeling van een e-learning over besnijdenis van meisjes en vrouwen van een ngo.

1.6 Netwerken

Doel van netwerken

In 2022 heeft het LEC EGG wederom geregeld gesprekken gevoerd met sleutelpersonen van verschillende instellingen en partnerorganisaties. Ook werd geregeld gesproken met vertegenwoordigers van verschillende groepen met migratieachtergrond. Aangezien eengerelateerd geweld zich vaak in gesloten gemeenschappen manifesteert, is het essentieel dat het LEC EGG voortdurend in een breed en fijnmazig netwerk investeert.

Binnen de politie heeft het LEC EGG geadviseerd over opbouw en onderhoud van (politiële) samenwerkingsbanden met Marokko.

Eer in cijfers

2 Mogelijke eorzaken bij het LEC EGG in 2022

In dit hoofdstuk worden enkele cijfers gepresenteerd over de zaken die in 2022 bij het LEC EGG onder de aandacht zijn gebracht. Paragraaf 2.1 is gericht op procesinformatie en paragraaf 2.2 op casusinformatie. Onder de verschillende tabellen die in dit hoofdstuk staan, worden opmerkingen die rechtstreeks zijn af te leiden uit de tabel voorafgegaan door een 'bullet' (•). Opmerkingen van andere aard, bijvoorbeeld methodologisch, verklarend of interpreterend, worden aangeduid met een 'vinkje' (✓). Er wordt informatie gepresenteerd uit eerdere jaarverslagen. Deze zijn te downloaden via: <https://www.politie.nl/onderwerpen/eergerelateerd-geweld-voor-professionals.html>. Daarnaast wordt in de opmerkingen onder de tabellen een bondige vergelijking gemaakt met de meest actuele landelijke cijfers. Deze cijfers betreffen het totale aantal zaken dat bij de politie is binnengekomen, waarbij rekening met een eermotief is gehouden en die al dan niet met tussenkomst van het LEC EGG zijn behandeld.

2.1 Procesinformatie

De methode LEC EGG

Procesinformatie heeft betrekking op aspecten van de aanpak van eorzaken, dat wil zeggen de toepassing van de 'methode LEC EGG'. In de Aanwijzing huiselijk geweld en kindermishandeling is deze methode als norm voor de Nederlandse politie gesteld. De methode bestaat uit een aantal stappen. Ten eerste zijn er rode vlaggen beschreven. Dit zijn opvallende aspecten van een zaak, die de waarnemer alert maken op de eventuele aanwezigheid van eer als motief voor (dreigend) geweld. Die vlaggen zijn opgenomen in een elektronische zoekslag waarmee in de politieke informatiesystemen mogelijke eorzaken kunnen worden gezocht. Bij de casuïstiek die na deze grove selectie overblijft, wordt in een tweede stap met behulp van een checklist relevante achtergrondinformatie verzameld. Op basis van die gegevens kan een analyse worden gemaakt. Een derde stap is de inzet van een externe deskundige door tussenkomst van het LEC EGG. In deze terugblik worden de volgende

gegevens over de aanpak van eorzaken door het LEC EGG gepresenteerd: het aantal zaken, de betrokkenheid van eenheden en andere partners, het gebruik van de checklist en inzet van externe deskundigen.

Zaken

In 2022 kwamen bij het LEC EGG 594 zaken binnen waarbij een eermotief werd vermoed en die conform de methode LEC EGG werden behandeld. Tabel 2.1 laat zien hoe dat aantal zich verhoudt tot de zaken die in voorgaande jaren binnen zijn gekomen bij het centrum.

Tabel 2.1
HET AANTAL ZAKEN BIJ HET LEC EGG

	2019	2020	2021	2022
Aantal zaken	546	569	628	594

- Het aantal zaken dat in 2022 bij het LEC EGG binnenkwam, is lager dan in 2021, maar hoger dan in de daaraan voorafgaande jaren.
- ✓ De hier gepresenteerde aantallen zaken per jaar betreffen niet het totale aantal zaken dat de politie in beeld krijgt en waarbij een eermotief vermoed wordt. Het aantal zaken dat de politie ter ore komt, wordt mede bepaald door de bereidheid van burgers om de politie met dergelijke casuïstiek te benaderen en de mate waarin de politie in staat is mogelijke eorzaken te herkennen en te registreren.

Sinds 2010 worden door het LEC EGG cijfers gepresenteerd. In 2010 werden aan het LEC EGG 498 zaken voorgelegd.

Eenheden en partners

Tabel 2.2A laat zien welke eenheden in 2022 en in de daaraan voorafgaande jaren betrokken waren bij zaken die bij het LEC EGG zijn binnengekomen.

Tabel 2.2A
HET AANTAL ZAKEN PER EENHEID

Eenheid	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Amsterdam	30	5%	39	7%	35	6%	42	7%
Den Haag	98	18%	108	19%	104	17%	80	14%
Limburg	30	5%	34	6%	28	5%	33	6%
Midden-Nederland	74	14%	76	13%	107	17%	93	16%
Noord-Holland	39	7%	34	6%	40	6%	33	6%
Noord-Nederland	33	6%	32	6%	41	7%	73	12%
Oost-Brabant	49	9%	60	11%	45	7%	49	8%
Oost-Nederland	63	12%	81	14%	104	17%	84	14%
Rotterdam	96	18%	78	14%	92	15%	75	13%
Zeeland-West-Brabant	34	6%	27	5%	32	5%	32	5%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- In 2022 kwamen de meeste zaken bij het LEC EGG binnen uit Midden-Nederland, Den Haag, Rotterdam en Oost-Nederland.
- ✓ De meesten zaken die bij het LEC EGG onder de aandacht werden gebracht, speelden zich in het verzorgingsgebied van de eenheden Midden-Nederland, Den Haag, Rotterdam en Oost-Nederland.

Bij een aantal zaken is ook een tweede eenheid betrokken. Tabel 2.2B geeft daarvan een overzicht.

Tabel 2.2B
HET AANTAL ZAKEN WAARBIJ MEERDERE EENHEDEN BETROKKEN WAREN

Eenheid	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Amsterdam	9	9%	12	10%	8	7%	10	12%
Den Haag	12	13%	14	11%	16	14%	11	13%
Limburg	4	4%	6	5%	5	4%	2	2%
Midden-Nederland	10	11%	6	5%	10	9%	7	8%
Noord-Holland	7	7%	13	11%	8	7%	10	12%
Noord-Nederland	9	9%	24	20%	19	16%	19	22%
Oost-Brabant	5	5%	10	8%	6	5%	6	7%
Oost-Nederland	9	9%	11	9%	6	5%	5	6%
Rotterdam	10	11%	10	8%	19	16%	5	6%
Zeeland-West-Brabant	20	21%	17	14%	19	16%	10	12%
Totaal	95	100%	123	100%	116	100%	85	100%

- ✓ In theorie kan een zaak zich in de verzorgingsgebieden van meerdere eenheden afspelen: een slachtoffer woont bijvoorbeeld in het gebied van eenheid A en een verdachte in dat van eenheid B. Ook komt het voor dat een slachtoffer uit gebied van eenheid C in een opvanghuis wordt ondergebracht in de omgeving van eenheid D. Als bij een zaak meerdere eenheden zijn betrokken, dan is hier in eerste instantie de eenheid opgenomen waar het slachtoffer woont. Dat de eenheden Noord-Nederland en Zeeland-West-Brabant hier door de jaren heen hoog scoren is te verklaren doordat zich in haar verzorgingsgebied een gespecialiseerde opvang bevindt voor slachtoffers van eengerelateerd geweld. Inmiddels is in het verzorgingsgebied van de eenheid Rotterdam ook een landelijk opererende specialistische opvang actief.

De methode LEC EGG wordt getrapd toegepast. Dat wil zeggen dat burgers met een probleem terecht kunnen bij de lokale politie, die indien nodig een formele aanvraag bij het LEC EGG doet voor een analyse, advies of wat voor vorm van operationele ondersteuning dan ook. De verantwoordelijkheid voor de behandeling van een zaak ligt altijd bij de lokale politie. Het merendeel van die vragen aan het LEC EGG wordt formeel door de eenheden gedaan. Er zijn echter ook andere verzoekers om analyses en adviezen. Tabel 2.3 geeft een overzicht.

Tabel 2.3
FORMELE AANVRAGERS VAN ANALYSES EN ADVIEZEN

Formele aanvrager	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Eenheid	405	74%	415	84%	467	74%	407	69%
Gespecialiseerde vrouwenopvang	17	3%	19	6%	16	3%	14	2%
IND	20	4%	15	5%	16	3%	9	2%
LKHA	25	5%	24	4%	34	5%	35	6%
Veilig Thuis	-	-	29	5%	21	3%	39	7%
Anders	79	14%	67	12%	74	12%	90	15%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- In de meeste van de bij het LEC EGG bekend geworden zaken werd formeel door een politie eenheid om een analyse of advies gevraagd.
- ✓ Sinds 2020 wordt genoteerd of een zaak via Veilig Thuis bij het LEC EGG is gepresenteerd.
- ✓ In de Vreemdelingencirculaire is de formele samenwerking tussen het LEC EGG en de IND geregeld. Op grond van de daarin vastgelegde afspraken wendt ook de IND zich rechtstreeks met zaken tot het LEC EGG.
- ✓ Hoewel de politie een belangrijke rol speelt in de aanpak van eengerelateerd geweld, komt de politie lang niet altijd zelf eerzaken op het spoor. Dat laat tabel 2.3 echter niet zien. Hoewel de formele vraag aan het LEC EGG doorgaans door een eenheid wordt gesteld, brengen partners in de veiligheidszorg zoals de organisaties voor jeugd en vrouwenopvang, regelmatig casuïstiek in bij de lokale politie.

Gebruik van de checklist

In bijna de helft van de dossiers die in 2022 bij het LEC EGG onder de aandacht werden gebracht, was een ingevulde checklist opgenomen. Tabel 2.4 laat zien hoe dit aandeel zich verhoudt tot dat in voorgaande jaren.

Tabel 2.4

GEBRUIK VAN DE CHECKLIST

Checklist	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Ja	202	37%	265	47%	307	49%	273	46%
Nee	118	22%	119	21%	113	18%	64	11%
Nee, wel info conform checklist in dossier	226	41%	185	33%	208	33%	257	43%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- In 2022 was in bijna de helft van de aan het LEC EGG voorgelegde zaken een ingevulde checklist aanwezig. In de afgelopen vier jaar is het aantal waarbij summiere informatie aanwezig was, afgenomen.

- ✓ Het is niet altijd duidelijk waarom er geen checklist in het dossier is opgenomen. Reden zou kunnen zijn dat een zaak bij het LEC EGG onder de aandacht wordt gebracht, maar dat in een later stadium toch geen ondersteuning wordt gevraagd. Sinds 2014 houdt het LEC EGG bij of in dossiers zonder ingevulde checklist wel de informatie aanwezig is die met behulp van dit instrument verzameld wordt.
- ✓ Een andere verklaring voor het niet aantreffen van ingevulde checklisten is dat vooral ervaren collega's die goed op de hoogte zijn van het soort informatie dat met behulp van dit instrument vergaard dient te worden, dit ook doen, maar de informatie niet altijd in deze specifieke vragenlijst vastleggen. De op basis van de checklist gevraagde en voor verdere analyse onontbeerlijke informatie (bijvoorbeeld de migratiegeschiedenis, een familieschema en overzicht van het sociale netwerk) bevindt zich dan wel in het dossier, maar niet in de vorm van een ingevulde checklist. In feite is dan wel conform de methode LEC EGG gewerkt. Om het gebruik van de checklist te bevorderen heeft het LEC EGG in 2019 gewerkt aan de integratie van dit instrument in de bestaande informatiesystemen van de politie. Vanaf 2020 is de checklist zo voor politiemensen toegankelijk en bruikbaar in de politieke informatiesystemen. De checklist is inmiddels opgenomen in de Basis Voorziening Handhaving (BVH). Dit is een systeem waarmee de meeste politiemensen werken. Als eenheden bij het LEC EGG een ingevulde checklist aanbieden, dan verzorgt het LEC EGG naast een analyse of advies ook de registratie van de informatie uit deze lijst in de daartoe aangewezen politieke systemen. Dit bespaart de eenheden veel werk en stimuleert het gebruik van de checklist.

Inzet van externe deskundigen

In 2022 werd in 2% van de zaken die bij het LEC EGG onder de aandacht kwamen, gebruik gemaakt van een externe deskundige. Tabel 2.5 laat zien hoe dit percentage zich tot voorgaande jaren verhoudt.

Tabel 2.5

INZET VAN EEN EXTERNE DESKUNDIGE

Externe deskundige	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Ja	16	3%	14	2%	16	3%	14	2%
Nee	530	97%	555	98%	612	97%	580	98%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- Net als in voorgaande jaren is ook in 2022 relatief weinig een externe deskundige ingezet.
- ✓ Externe deskundigen worden alleen met tussenkomst van het LEC EGG ingeschakeld. Doorgaans leveren deze deskundigen een schriftelijk advies, hoewel een kort telefonisch advies ook voorkomt. Het merendeel van de externe deskundigen zijn ervaren wetenschappers op het gebied van taal, cultuur en religie van die etnische groepen die in de bij het LEC EGG aangebrachte casuïstiek in beeld komen.

2.2 CASUSINFORMATIE**Aspecten van een casus**

Om inzicht te krijgen in eerproblematiek is het belangrijk om verschillende aspecten van die zaken te kennen. In deze paragraaf wordt onder de noemer 'categorisering' stil gestaan bij de vraag wat voor soort gedragingen in beeld zijn gekomen; ging de zaak bijvoorbeeld om bedreiging of om mishandeling? Daarnaast wordt aandacht besteed aan de etnische achtergronden van betrokkenen.

Categorisering

In principe kunnen op een zaak meerdere etiketten worden geplakt: het kan bijvoorbeeld om zowel belediging als om mishandeling gaan. In tabel 2.6 is telkens gekozen voor het gedrag waar de zwaarste straf op staat. In het hierboven genoemde voorbeeld zou die zaak in de onderstaande tabel als een geval van mishandeling zijn opgenomen. Hoewel geweld zowel fysieke

als niet fysieke verschijningsvormen kent, zijn fysieke verschijningsvormen doorgaans als zwaarder beoordeeld.

Tabel 2.6
CATEGORISERING

Categorie	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Bedreiging	175	32%	178	31%	191	30%	180	30%
Mishandeling	188	34%	177	31%	182	29%	195	33%
Stalking	23	4%	31	5%	40	6%	34	6%
Poging moord/ doodslag	19	3%	15	3%	15	2%	18	3%
Moord/doodslag*	12	2%	12	2%	3	1%	7	1%
Zelfdoding	0	0%	1	0%	1	0%	2	0%
Wederrechtelijke vrijheidsbeneming	5	1%	14	3%	15	2%	10	2%
Dwang	58	11%	75	13%	98	16%	64	11%
Seksueel misbruik	16	3%	14	3%	30	5%	17	3%
Verkrachting	22	4%	20	4%	26	4%	22	4%
Vermissing	4	0%	8	1%	8	1%	6	1%
Overig	24	4%	24	4%	19	3%	39	7%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

* In 2022 kreeg het LEC EGG 7 zaken van moord/doodslag voorgelegd.

- In de periode 2019-2022 vormen bedreigingen en mishandelingen telkens de grootste categorie.
- In 2022 is het LEC EGG betrokken geweest bij de behandeling van 7 moorden/doodslagen.
- ✓ Bij bedreigingen gaat het lang niet altijd om concreet geuite bedreigingen. Het komt ook voor dat betrokkenen bang zijn voor eventuele reacties uit hun sociale omgeving zodra een geheim – bijvoorbeeld een zwangerschap of een buitenechtelijke relatie – dreigt uit te lekken.

- ✓ Bij de moorden/doodslagen vielen in totaal acht doden te betreuren. Bij acht doden ging het in drie gevallen om een vrouw. In twee gevallen ging het om een minderjarig slachtoffer. Drie van deze zeven zaken zijn niet aan het LEC EGG voorgelegd omdat er rekening werd gehouden met een eermotief. Er waren andere, meer algemene vragen over de mogelijke invloed van de culturele context. Als deze zaken buiten beschouwing worden gelaten, dan ging het in totaal in vier zaken om vier dodelijke slachtoffers, waaronder één man en één minderjarige. In elke zaak was een verdachte in beeld, waaronder één vrouw.
- ✓ De categorie 'overig' bevat onder meer een drietal pogingen tot zelfdoding
- ✓ In de bovenstaande tabel is slechts één etiket meegenomen, terwijl op een zaak meerdere etiketten kunnen worden geplakt. In totaal werden bij de 594 aan het LEC EGG voorgelegde zaken 954 feiten vermeld. Bij ruim veertig procent van die feiten, 411 maal, ging het daarbij om bedreiging en in bijna een kwart om mishandeling, namelijk 222 keer.

Etnische achtergrond

Tabel 2.7 geeft een overzicht van de etnische achtergrond waartegen de casuïstiek zich heeft afgespeeld. Het gaat hier om een inschatting van die achtergrond door de behandelende politieambtenaren.

Tabel 2.7
ETNICITEIT 1

Etniciteit	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Turks	108	20%	110	19%	112	18%	85	14%
Turks-Koerdisch	24	4%	15	3%	14	2%	20	3%
Marokkaans	93	17%	73	13%	102	16%	76	13%
Irakees	36	7%	36	6%	39	6%	44	7%
Irakees-Koerdisch	19	3%	29	5%	23	4%	16	3%
Afghaans	55	10%	48	8%	54	9%	44	7%
Pakistaans	25	5%	12	2%	15	2%	19	3%
Iranees	12	2%	13	2%	18	3%	24	4%
Iranees-Koerdisch	1	0%	2	0%	1	0%	0	0%
Egyptisch	8	1%	13	2%	12	2%	10	2%
Voormalig Joegoslavisch	4	0%	2	0%	3	1%	3	1%
Somalisch	17	3%	24	4%	25	4%	20	3%
Syrisch	66	12%	95	17%	133	21%	126	21%
Syrisch-Koerdisch	9	1%	7	1%	5	1%	9	2%
Surinaams	5	1%	5	1%	5	1%	0	0%
Surinaams-Hindoestaans	6	1%	5	1%	5	1%	6	1%
Overig	58	11%	80	14%	62	10%	92	16%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- De meeste zaken bij het LEC EGG speelden zich af in 2022 af tegen een Turkse, Marokkaanse, of Syrische context.
- ✓ In de categorie 'overig' bevinden zich in 2022 onder meer de volgende etniciteiten: Antilliaans, Burundees en Roma en Sinti.

Bij een aantal zaken was nog een tweede etnische groep betrokken. Tabel 2.8 geeft een overzicht.

Tabel 2.8
ETNICITEIT 2

Etniciteit	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Geen migratieachtergrond	22	4%	44	8%	40	7%	30	5%
Turks	16	3%	12	2%	21	4%	18	3%
Turks-Koerdisch	0	0%	3	0%	2	0%	0	0%
Irakees	2	0%	3	0%	4	0%	5	1%
Irakees-Koerdisch	1	0%	4	0%	1	0%	7	1%
Marokkaans	20	4%	20	4%	15	3%	14	2%
Afghaans	0	0%	1	0%	1	0%	1	0%
Syrisch	5	1%	0	0%	2	0%	1	0%
Overig	32	6%	31	5%	32	6%	19	3%
N.v.t.	448	82%	451	79%	510	81%	499	84%
Totaal	546	100%	569	100%	628	100%	594	100%

- Jaarlijks wordt in bijna een vijfde van de zaken die het LEC EGG behandelt, de betrokkenheid van een tweede etnische groep aangetroffen. In ongeveer een derde van die zaken gaat het om de betrokkenheid van mensen zonder migratieachtergrond.
- ✓ Eerconflicten komen in verschillende culturen voor. Door de opzet van het Nederlandse politieke beleid ligt echter een zwaar accent op eerproblemen binnen groepen met een migratieachtergrond. Dit heeft tot gevolg dat in de zaken die bij het LEC EGG binnenkomen, alleen zaken waarbij mensen zonder migratieachtergrond gezien worden wanneer zij in conflict raken met mensen met migratieachtergrond.
- ✓ In de categorie 'overig' bevinden zich in 2022 onder andere de volgende etniciteiten: Palestijns, Roemeens en Tunesisch.

Summary

Looking back on 2022

The tasks of the LEC EGG

The Netherlands has an estimated population of 17 million. Law enforcement is carried out by one police force with a workforce of 63 000 people spread over 10 regional units and one national unit. The Dutch Centre of Expertise on Honour Based Violence (LEC EGG) for the Dutch police assists the national police with information and advice on operational support in complex cases in which honour is used as a motive for violence or the threat of violence. Less complicated cases are dealt with by the regional units themselves. In 2022 the LEC EGG handled 594 cases. The bulk of these cases (69%) the LEC EGG received from the local police. Besides assisting police forces in their operational work, the LEC EGG is also responsible for four other tasks: carrying out scientific research, advising government authorities, developing material for educational purposes (particularly within the police forces), and constructing and maintaining networks.

Some figures

The LEC EGG collects two categories of data related to honour based violence: process data and case data. Process data relates to methods used in dealing with honour related cases, that is to say the specific method developed and applied by the LEC EGG. The LEC Egg method is the standard norm used by the Dutch police for addressing honour related cases. It consists of a number of steps. First of all, cases are identified through the use of so-called 'red flags'. These are striking aspects of cases that indicate honour as a motive for violence or threat of violence. The so-called 'red flags' are built in an electronic searching device used in police data systems to trace possible honour related cases. Of the cases that remain after this rough selection relevant background data is gathered with the use of the checklist. This is a second step. In 2022 46% of the case files submitted to the LEC EGG had a completed checklist in them and although in 43% of the submitted case files the checklist was not included, these files, nevertheless included the type of information that normally is collected with the checklist. On the basis of the checklist data the LEC EGG is able to produce an analysis.

The third step is the use of external experts specialized in, for example, language and culture of particular ethnic groups via the LEC EGG. In 2022 2% of the 594 cases were handled with the help of expert advice.

As well as process data the LEC EGG also gathers case data. The following characteristics of the cases are recorded: the category the police has placed a particular case in (e.g. whether it concerns a threat or a missing person) and the ethnic background of the people involved. Most honour related cases (30%) were categorised as threats. In these cases, sometimes an actual threatening statement has been made by a suspect. However, the category also includes cases of people who feel threatened, for example because they fear repercussions from their social environment if a secret, such as a pregnancy or an extramarital affair, would come out. In 2022, the LEC EGG handled 4 cases of murder or manslaughter. One victim was male. One victim was minor.

Most cases handled by the LEC EGG have a Syrian, Turkish or Moroccan background. In 15% of the honour related cases in 2022 more than one ethnic group was involved. About a third of these cases included people without a migratory background.

Résumé

Retour sur 2022

Missions du LEC EGG

Les Pays-Bas comptent quelque 17 millions d'habitants. Il n'existe aux Pays-Bas qu'un seul corps de police, employant environ 63 000 personnes affectées à dix unités régionales et une unité nationale. La police néerlandaise peut faire appel au Centre national d'expertise sur la violence associée à l'honneur (LEC EGG), pour un soutien opérationnel dans les affaires complexes où l'honneur est le motif probable de (risque de) violence. Les unités régionales traitent seules les cas plus simples. En 2022, 594 affaires ont été soumises au LEC EGG, la plupart par la police locale (69%). Outre fournir un soutien dans le travail opérationnel, le LEC EGG remplit quatre autres tâches : mener une recherche scientifique, conseiller les pouvoirs publics, développer un matériel pédagogique et informatif, notamment à l'intention de la police, et enfin constituer et maintenir des réseaux de relations.

Quelques chiffres

Le LEC EGG rassemble deux sortes de données sur ces affaires : les données de processus et les données de cas. Les informations sur le processus décrivent les caractéristiques d'approche des affaires d'honneur, c'est-à-dire la mise en oeuvre de la « méthode LEC EGG ». Pour la police néerlandaise, cette méthode constitue la norme dans le traitement des crimes d'honneur. Elle comporte différentes étapes. La première décrit les indicateurs au rouge. Ce sont les aspects saillants d'une affaire qui doivent alerter l'observateur sur l'éventualité de (risque de) violence motivée par l'honneur. Ces indicateurs sont inclus dans une procédure de recherche permettant de chercher dans les systèmes informatiques de la police les possibles affaires d'honneur. Parmi les cas probables ressortant de cette sélection grossière, les informations de fond pertinentes sont rassemblées à l'aide d'une liste de contrôle, c'est la seconde étape. En 2022, une liste de contrôle complétée a été rencontrée dans 46% des affaires soumises au LEC EGG. Dans 43% des dossiers la liste de contrôle n'était pas incluse, mais quand même on peut trouver l'information nécessaire dans le dossier. Une analyse peut être faite sur la base des données figurant dans la liste de contrôle. Une troisième étape est l'intervention d'un expert externe par l'intermédiaire du LEC EGG. Sur les 594 affaires, il a été fait

appel à un expert dans 2% des cas. Ce sont en règle générale des chercheurs expérimentés dans le domaine de la langue, de la culture et de la religion de groupes ethniques déterminés.

Outre des informations de processus, le LEC EGG recueille également des informations de cas. Les suivantes caractéristiques de cas ont été collectées : la catégorie sous laquelle la police range l'affaire (est-il question, par exemple, de menaces ou l'affaire est-elle signalée comme étant une disparition) et les origines ethniques des personnes concernées. Dans la majorité des cas (30%) il s'agissait de menaces. Ce ne sont pas toujours de menaces concrètes. Il arrive que les personnes concernées se sentent menacées, car elles craignent les réactions éventuelles dans leur milieu social dès lors qu'un secret – grossesse, relation hors mariage par exemple – risque de s'ébruiter. En 2022, le LEC EGG a traité 4 affaires avec 4 victimes fatales. Dans ces cas, il s'agissait d'assassinat ou d'homicide. Les victimes de ces homicides et assassinats étaient 1 homme. La plupart des affaires soumises au LEC EGG se produisent dans les milieux syrien, turc ou marocain. Un second groupe ethnique était impliqué dans 15% des cas en 2022. Des natifs néerlandais ont joué un rôle dans environ 32% de ces questions.

Colofon

Nationale Politie

Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld

Postbus 264

2501 CG Den Haag

T 088-9648550

E landelijk-expertise-centrum-egg@politie.nl

©2023 Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ontwerp & illustraties Meester Ontwerpers, Amsterdam

Oplage 150

ISBN 9789082132786

9 789082 132786

